

Az a nemes bosszu! Tiszta Kálmán kormányelnöknek nemes bosszujával tüntetik fel egy lapban, hogy nem ugyan ő maga, de a négy-öt Dégenfeld-örökös (köz- tők a kormányelnök neje), a milliókra rugó hagyatékából 30,000 forintos alapítványt tettek a debreczeni ref. collegium, közvetve tehát azon egyház javára, melynek az elhunyt különben is főgondnoka volt sok éve át, mert a nagyobb-zerü egyházi tisztséget viselt magyar urak azelőtt is megemlékeztek egyházaikról, a nélkül, hogy ezért örökösök számára kikötöt- tek volna valamit. Dégenfeld Imre gróf sem igen törődött vele, hogy a veje lesz-e a gene- rális curátor vagy nem más. Eltekintve attól, hogy hát a kérdések összeg meg sem oly óriási, hogy valami nagy „áldozatnak“ tekinthetők, mindenki tudja, hogy a mikor a collegiumnak szánták, akkor Tiszának még eszéigabán sem lehetett, hogy megbukjék, sőt erősen hitte és reménylette az ellenkezőt. — Világos tehát, hogy nem annyira bosszúnak, — mint jutalomnak volt a pénz szánva! Jól is teszi ő exczellenciája, hogy ha az ő bosszura képtelen szíve ezennel is mások, sőt — mint ezuttal — többeknek vállalnia helyezi a bosszuállás terhét, mert attól félünk, hogy ha minden őt megérhető bukást 30,000 frtos alapítványokkal akar megbosszulni, akkor nemsokára tönkre kell jutnia! Azonban min- denesetre köszönjük a 30,000 frtot, s bevall- juk, hogy az elhunyt főgondnok és gróf ha- gyatékából szívesebben is örököltük a 30,000 forintot, mint Tiszta Kálmánt utó- l a főgond- noki székben! És aztán jellemző, hogy Tiszta Kálmán azt az egyetlen jelentékenynek nevez- hető jótéteményét sem azért követte el, hogy jót tegyen, hanem — legalább az itteni kor- mánylap cikkéből következtetve — ... t a k- t i k á b ó l !

Hogy a t-eszlári ügyben mint véle- kedik a világ, arra nézve bizonyítékul szolgál- hat a Budapesti tegnapielőtt végbenint s azóta — lehet — ismétlődött tüntetés eírása, a semleges „Pesti Napló“ után, Igy hangzik :

Utcazi zavargás volt ma este a kerepesi ut és az országút környékén. Mint- egy 7 óra tájban nagy néptömeg csoportosult össze a Fehér hattyú szálloda előtt, melyben Scharf József és családja lakott, és mindenké- pen látni akarta Mörizot. Ez szíveivel már délelőtt elhagyta a szállodát, és meg a óta nem is tértek vissza, hanem hír szerint egy magánlakásnál telepedtek le. A tömeg, mely azt hitte, hogy Scharfék a szállodában vannak, egyre türelmetlenebb lett és míg egy része „Éljen Istóczy“t kiáltott, más része meg azzal replikázott, hogy „Éljen Scharf!“ De utóbbiak csak hamar elhallgat- tak és általában vált a jelszó: „Éljen Istóczy, éljen Szalay.“ Majd a tö- meg a szálloda kapuja felé tolt és azt kezd- tő dőngéit, az első emeletről pedig csöröm- pölve hullott alá két betörtött ablaküvele. A dolog bizonyára komolyabb jeleget ölt, ha e percben harmincz lovas csendőr nem vágta a kerepesi uton végig. A tömeg erre oszla- dozni kezdett. Kávéházakba, boltokba toltak és a szálloda előtti tér egy percz alatt nép- telen lett. A Károly kaszárnyában egy század gyalogság eles töltényeket kapott, hogy na- gyobb veszély esetén kéznél legyen, a hatvani utcából pedig egy szakasz gyalogrendőr vo- nult ki és zárlatot képezett a hatvani utcától kezdve a sip-utczáig, melyen keresztül senki sem mehetett. A zavargás híre csakhamar el- terjedt a városban és a kerepesi-ut felé csak ugy özőnlött a kiváncsiak serege. A kerepesi uthoz vezető utczák elzárásának megvolt a ha- tása. A tömeg lassanként szétoszlott és 11 óra

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA. SAGENFELDI LEGENDA.

— Mark Twaintól. —

Több mint ezer évvel ezelőtt volt Német- országban egy királyság, egy cseppnyi kis ki- rályság, olyan csinos kis játékszerek való ki- rályság; ha szabad így mondanunk. Feltékeny- ség, versengés, s a régi barczias idők zúr- zavarja nem dultak, élete egyszerű volt, népe csendes, becsületes faj; a béke mely álmát aluvá mindig, a szombat édes nyugalmát rosz akarat, irigység, nagyravágys nem bolygatta; hizavonást, boldogtalanságot nem is ismertek ám abban az országban. Egyszer csak meghalt az öreg király és kis Hubert fiacskája lépett a trónra. Népe mindjobban megszerette, mert olyan jó, tiszta, nemeslelkű volt, hogy ez a szeretet apródon- ként szenvedélylyé, csaknem imádatá nőtte ki magát. Mikor megszületett, a jövendőmondók nagy szorgalommal vizsgálták a csillago- kat és abban a ragyogó könyvben ezt látták megírva: „Mikor Hubert tizennégy éves lesz, rendkívüli dolog fog történni; az az állat, amely Hu-

után a rendőrség is elvonult. Több egyént fogtak el.

Ma a következőket közölhetjük: Az esti zavargás tudvaleg 9 óra után kezdődött. A rendőrséghez érkezett jelentés után a lak- tanyából azonnal 50 gyalog és 18 lovas rendőr rendeltetett ki a helyszínére, hol csakhamar megjelent Pekáry rendőrtanácsos és Jekelfal- ussy min. tanácsos ott volt s kiadta paran- csait. Thaisz Elek főkapitányt az éjjel már csak akkor értesítették az esetről, a midőn a zavargásnak vége volt. A zavargás alatt a ren- dőrség a következő egyéneket fogta el: Ma- tyasovszky Lajos kereskedősegéd, Hady Lajos díjnok, Braun Daniel tőzsd- eügynök, kiket azonban igazolásuk után szabadon bocsátottak, míg letartóztatva ma- radtak: Gulyás Gyula cipészsegéd, Gere Ká- roly ácsegény, Benek János pék és Basler István pizzér. A zavargás közben Székly Ist- ván gyalogrendőrnek kövel beuzták a fejét; a sebet dr. Miskolczy kötözte be s a sérülés veszélyessé válhatik, miután agyarakó- dást okozott. Gaal István lovasrendőrt bottal ütötték föbe s ezt szintén véresen vették el s színhelyéről de sebe nem veszélyes. Mind a kettőt a rendőrségi laktanyában ápolják. A Károly-kaszárnyában egy század katonaság reg- geli 3 óráig volt késztelen.

Es Möriz... ő szegény belenyugszik a változhatlanba Most már igazán fogoly, lepte- nyomon őrzik s az egyetlen keresztény, a ki- vel érintkezhetik — Eötvös Károly. A kénszernek engedve, felcsatolta ima-szójait s ha ugyan hinni lehet oly lapok- nak, a minők ből ezt olvastuk, ki is mondta volt, hogy a templomban nem lát- tott semmit. Pedig hibája minden, mert a mit ő mondott azt a helyszíni szemle s egyéb tanuvallomások igazol- ták s valamint jó szívűségében mindig ki- vonta atyját a t-eszlári népbün vadjából, uy nem sikerült őt arra bírni, hogy kinoztatását vallja. Kénytelen ezt beösmerni a „P. Ll.“ és az „Egyet.“ is.

Majd ráveszik a szegényt később, Mind- azáltal nem nehezítünk a szerencsétlen fiura ki életét s nyugalmát igyekszik ily módon biz- tosítani!

A „B. Corr.“ írja: A „tisza eszlá- ri pör“ vértárgyalása folyamában a pörben szereplő több egyéniség ellen „szükségessé- nek mutakozó“ (?) bünvádi illetve fe- gyelmi eljárás közelebbi megindításá- tól mint határozott tényről tett néhány lap említést. E hírek — a mint illetékes helyről értesülünk — korai kombi- nációk. A bünyvészség Szalay Károly főlebbeze következtében, még nincs is birto- kában a tisza-eszlári bünpör vonatkozó ir- toknak és így nem határozhatott még a fölött, kik ellen szorgalmazza a bünvádi illetve fe- gyelmi eljárás megindítását. Hogy a magánpa- naszos főlebbezeése fölterjesztessék a kir- itelő táblához, ez irant bünvádi eljárásunk ér- telmében annyiregházai törvénysek az ügyés- ség kizárásával határoz és csak a határozat meghozatala után lesz a főnyvészség abban a helyzetben, hogy az illetők elleni további el- járás ügyében intézkedhessék! Az eddigiek alapján valószínű (?) hogy Bary József tör- vényszéki aljegyző ellen a fegyelmi, Vay György volt csendbiztos. Péczely Kálmán törvényszéki tollnok és Matej Ignác tuta- jos ellen a bünvádi eljárás lesz megindítandó.

Miután ezt a Futtaiki közlönyében, tehát a legvadabb szemita hazugságok tárházában olvassuk, s miután a jó lélek már ennyit kény- telen beösmerni biztosra vehetjük, hogy a Bary, Vay, Péczelis Matej ellen indítandó bünvádi eljárás híre képtelenség s arról szó sem lehet.

A pozsonyi tüntetések alkal- mával elfogottak közül hat átadatott a járás- bíróságnak. Igy Brunner János dévényi nap-

bert felének legszebben éne- kel, megmenteni Hubert éle- tét. Mindaddig, míg a király és népe megbecsülkezen állatot eme jötettéert, addig a régi uralkodó család nem pusztul ki, addig döghalált, szegénysé- get nem ismer a nemzet De jól kell vigyáznunk, hogy el ne hibázza a választást.

Jósk, államférfiak, a kis parlame- nt és az egész nép csak egyről beszél tizenhárom álló esztendeig. Ez az egy pedig az volt, hogy a jósolt utolsó pontját hogy kell érteni? A mi az elejét illet, az azt látszik jelenteni, hogy az állat maga magát választja majd ki annak idejében; de az utójaból meg azt lehe- tett kimagyarázni, hogy a királynak kell kivá- lasztani előre; neki kell megmondani, hogy az állatok közt melyik énekes tetszik meg leg- jobban és ha okosan megválasztotta azt az illető állatot, az aztán megmenti majd a király életét, családi uralmát, népét; de — ha el- találja hibázni a választást, — akkor — jaj!

E tekintetben az év végéig is csak annyit tudtak, mint az elején; hanem az oko- sabbak nagy része abban állapodott meg mégis utójjára, hogy a kis királynak kellene választ- ania előre, és pedig minél előbb annál jobb. Ki is adatott a rendelet, hogy a kinek csak elő állata vagyos, mind vigyék el a palota

számos 2 napi fogságra, Szimunek János (Tu- rolukából, Nyitra megye) asztalos 1 napi fo- gságra, Hampel Róbert wartembergi (poseni) asztalos 1 napi fogságra ítéltettek; az első kettő a törvény ellen való ellenszegü- lés miatt, a harmadik, mivel fü- tyülés által a szétszórított me- getismét összehitta. Ez a kihá- gosokat megelőző napon alszakkállal sétált az utcán. A három másik fogoly és pedig Ju- ház János (Turolokából), Mohatsch (Pozsony- ból) és Krsko János Kis-Kalocsayból, mind a három kézműves szabadon bocsátottat, mert ellenük semmit se lehetett felhozni.

Adakozás özv. Solymosinének.

A mai napon a helyben oly jóhírű Fröhner-szálloda összes személyzete nyitá meg az adakozók sorát 3 frt 80 kr. összeg- gel. Szegény emberek veriték munkával szer- zett fillereit ezek, melyeket ök önzetlenül hely- zének a részvét és irgalom oltárára. Nem akartak ökszenki ellen tüntet- ni, öket — ugymond — csupán a részvét s azon óhajvezérlé, — hogy jót tegyenek. Dicséretes tettük magában hordja jutalmát. — Járultak ez ösz- zeghez

- Verderber A. 30 kr.
Pólik Sándor 20 kr.
Schubert Sándor 50 kr.
Bauer János 30 kr.
Mándity Mari 1 frt.
Sziger Luiza 1 frt.
Erdei Sándorné 10 kr.
Németh Karoly 20 kr.
Rukker Mária 10 kr.

- Ujabb adakoztak:
Vértesy Lajos 1 frt.
Thalvier Lajos 50 kr.
Püspöky Lajos 50 kr.
Kacsokovics urnó 3 frt.
Dane Istvánné urnó 50 kr.
Molnár Ambrus 50 kr.
Harsányi Daniél 50 kr.
Nagy József 10 kr.
Márk Pál tanár 1 frt.
Bozóky János 50 kr.

Begyült szerkesztőségünkben eddig ösz- szesen 25 frt 80 kr. Reméljük, hogy a sze- reny kezdet számbavehető eredményé fog nö- vekedni s a szegény özevnyek, kit nem se- gélyeznek dusszagad hitorsosok és nem ha- talmas központi irodák, vigaszára fog szolgál- ni legalább az, hogy megrendítő sorsa, anyai fájdalomnak mérhetlen nagysága részvétet költött a jök szívében. A mai kimutatásban, a nemes szívű urhölgy és a szegény napzasomosó fillerei találkoznak; s egyenlőkép becsek azok. Adakozzunk!

Helyi hírek.

* Felhívás. Mindazon t. kiállítókat, kik a gyulai kiállításra tárgyakat készítettek, fel- kérem, hogy elkészített tárgyaikat — ha azok olyanok, hogy többekkel együtt egy ládába pakolhatók — e hó 12. vasárnap délután 2 óráról 7-ig az egylet csapóutczai helyiségében az átvétellel megbízott Kis József jegyző ur- nak — gondosan bepakolva — mulhatatlanul beszovalgaltatni sziveskedjenek, hogy azok egyútv- pakoltatván, az egylet költségen késedelem nélkül elküldethessenek, hogy idejében ren- deltetésük helyére érkezzenek. Azok, a kik- nek nagyobb tárgyaik vannak s azokat külön küldetik, figyelmeztetnek, hogy a szállítási dí- jat csak odamenet kell fizetni; ha a tárgyak Gyulán el nem kelnek, vissza ingyen fognak szállíttatni. Serli Ede egyt. elnök.

* A konyári csendbiztos, kiről tegnap számunk „Törvénysek“ rovatában szó van, nem Barcza, hanem Babos.

* Tanítónő athelyezés. Herczegh Já- nosné tanítónő a pétérfai leányiskolából az ispotályi iskolába athelyeztetvén, helyére az ispotályból Kálmán Lajosné helyeztetett át. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy Her- czegh Jánosnak ispotályi tanítónő lett elvá-

nagy csarnoka elé új esztendő első napjára reggelre. A rendeletnek szépen szót is fogad- tak. Mikor már készen állt a próbara minden, a király is megtartá fényes bevonulását udva- rának nagy embereivel, ékes állami díszbe öltözködve valamennyien. A király fellépett arany trónjára és hozzálátott a bírálathoz. De egyszerre csak így szólt fel:

— Mind egyszerre énekelnek ezek az ál- latok; én nem állok ki tovább ezt a nagy zsvajt; nem lehet így választást tenni. Hanem vigyék el mindnyáját, s hozzátok egyenként elebeim.

Igy lett. Egyik édes dalos a másik után gyönyörködtette a királyt s vonult a másik elől félre. A drága idő telt, mert annyi bájos éne- kos közt nehéz volt a választás, annál is in- kább, mert a büntetés, mely az elhibázott vá- lasztásért előre meg volt ígérve, oly borzasztó nagy volt, hogy nem mert választani; félt, hogy megcsalják a saját füleit. Idegesség, arca szomoruvá lett. Miniszterei ezt látták, mert nem vették le róla a szemüket egy pillanatra sem. Ezt mondogatták magukban:

— Fel, nincs benne hidegvér, rosszul válaazt, majd tönkre megyünk mindnyájan, ő is, uralma is, népe is — egytől egytől! Eltelt egy óra már, — és a király szó nélkül ül mégis. — Hozzátok vissza a kenderikét! — re- begik ajkai.

lasztatása folytán megürült pétérfai iskola tanítói állásra három tanító pályázik, kik közül egyik Lád a Sándor árok-utczai leánytanító, tanítói oklevélén kívül érettségi bizonyítvány- nyal is bír, s a helybeli főiskolában a theolo- giát végezte, egyike legkitünőbb tanterőnknek. A másik két pályázó Sáfár László és Ká- posztás Imre, mindkettő okleveles tanító. Az iskolaszék, tegnap tartott gyűlésében mind- három kérvényt betérjeszteni határozza az egyházi közgyűlésnek, első helyen ajánlva Lád a Sándort.

* Kiss Albert ur városunk egyik nagy- érdemű ref. lelkesze s országgyűlési képviselő néhány nap óta a bikszádi fürdőben időzik s pár nap múlva hazatér.

* Varró iskola. A helybeli ref. egyház felső leánynevelő intézetében rendszeres varró- iskola állittatik fel. Az e tárgyban kiküldött bizottság már betérjesztette a részletes ter- vezetet, mely előreláthatólag egész terjedele- ben elfogadjatik. E varró-iskolába fel fog ve- tenni minden oly leánygyermek, ki a minden- napi iskolába járni nem köteles — vallaskü- lönség nélkül. A tandíj egy évre 30 frt lesz. Ez iskolában a női munka teljes rendszerrel rendes tanítónő által tanittatik. Az iskolaszék a tervezetet elfogadta, s így az már közel áll a végleges életbeléptetéshez, midál városunk ismét egy léppel haladt előre. Köszönet érte, azon férfiaknak, kik a ref. egyház ügyeit ily bölcsen intézik. Tájékozásul közöltük ezt, hogy az érdeklődő szülők tudomást szerezhén a do- logról, kellő időben megtehessek a szükséges lépéseket leánygyermekük kiképzésére ér- dekében.

* Löverseny. A 15-ik huszárezred által tegnap délután Derecskén rendezett löversé- nye szépen sikerült. Ugy a katonai, mint a polgári körökből igen számosan mentek ki vá- rosunkból annak meglekintésére. Az első díjat a mint értesültünk Deseő főhadnagy nyerte el. A futtats utáni kedélyes estély következett, hol a Magyar testvérek zenekara működött.

* Bö isten áldás. Ritkán történik, de városunkban mégis megtörtént, hogy egy szeg- ény asszony, a burgondia utcán lakó Kiss Andrásné, tegnap n e g y g y e r m e k e t h o- zott a világra. Legnevezetesebb a dolgan az, hogy mind a négy gyermek fiu.

* A vadászársulat tagjai felszólítottak, hogy országos jegyeiket id. Pájer Jó- zsef pénztárnokhoz, a tagsági belveg ráveze- tése végett beadni sziveskedjenek; annyival inkább, mert a csöszök utasitva vannak, hogy az ilyen jegy nélkül vadászhat, bárha tagok is, a vadászatban megakadályozzák. Figyel- meztetnek továbbá a tagok, hogy a szerződés értelmében a nyagerdön csakis zsept. 1-től fogva szabad vadászni.

* Betöltött hajtóvadászát. Szabolcs megye főispánjának, mint a közg. bizottság elnöke- nek, azon határozatát, mely szerint a guti er- dőségben elszaporodott vaddisznókra a hivata- los vadászatot rendelte, a történet feltolya- más következéén a belügyminiszter megsem- misítette.

* A sertéshizláló részvénytársaság ala- pító tagjai ma terjesztették be a városi ható- sághoz a társaság alapszabályait a miniszterium- hoz való fölterjesztés és jóváhagyás czéljából.

* Kitüntetés. K o l o s s e k Károly hely- beli távirda igazgató hszaszakolátainak jutalmul a Ferencz József rend kereszt- jével lett kitüntetve. Kolossekül ez alkalom- ból a távirda hivatal tisztviselői mai napon tiszttelegetek.

* A kutyák császára Persze hogy ez elnevezés alatt a k u t y a s i n t é r t k e l l é r- tenni a ki a mai napon rövid szenvedés után elhunyt. Elkán József debreczeni kutyasín- tér elhalálozása alkalmából eszünkbe jut egy érdekes történet, Csorb a polgármester ide- jéből, melyet ezuttal nem lesz felesleges fel- említenünk. Még Csorb a polgármester ide- jében megjött a helytartóságtól a rendelet, hogy már ezután a kutyákat nem szabad bot- tal agyonütni, hanem a kutyasintereknek szí- goruan meghagyandó, hogy a kósza ebeket dróttal fogdossák össze. Akkoriban Bagdi uram volt a hivatalosan kinevezett peczér, ki-

A kenderike eldalolta a maga kedves nő- ráját. Már majdnem felemelé joagarát a király. Jeleül, hogy megtörtént a választás; de megint csak visszatartóztatta magát.

— Jól meg akarom tudni. Hozzátok visz- sza a a rigót! Enekeljenek egyszerre!

A rigót visszahozták s a két madár együtt dalolta el csodaszép énekét. A király ingado- zott, végre kezdett már ítéletében megerősödni. Látni lehetett az arczán. A vén miniszterek szívében felgyult a remény szikrája, ereiben lüktetett a vér, a királyi pálcza lassan-lassan e,kezd emelkedni, mikor —

Gyalázatosan abba szakadt az egész! Ilyenforma hang rendült meg, ép az ajtónál kűnn:

I—á! i—á! i—á!

Ugyancsak elbűmolt ám kicsije nagyja. Összeszorították az ökleiket, ugy várták a tettezt

Édes, kedves, szép kis paraszt lányka lépdélgelt előre; kilencz éves volt még csak, fekete szeméből kikukucskált egy kis ördög: a gyermekes kiváncsiság, hanem mikor me- glátta, hogy az a fényes társaság olyan haragos szemmel nézi, megállott, fejét lehajította s sze- gényes daróc kőtenykejével törölgötte a szem- eit. Nem jó szívvel fogadták, nem könyörült rajta senki. Könybe lábadt szeméit mégis egyszer csak felemelte s elkezdte zokogva: — En uram, királyom! kérlek szépeu,

szolgált katoná- lönben is kitün- tyák tőle a vár- téhát neki is- kutvakkal szem- dőtől való fog- nulnia. De Be- megharagudott. Csorb a polgár- latára a fényes mondását: „N- voltam a csász- gyok a kút ak- hivatal!“ S le- gármester aszt- tér-hivatal azo- s esetben, miné- elhunyt Elkán. Ezzel napot kor- a polgármester- alázatosággal, érkezett meg- polgármester is helytartóság e- azt híven hogy- meg, hirtelen- zára egy mellé- lviségébe, mag- get hajdújának már bejöhet. — egy czilinderes- he áltözött al- hajtva, a Csorb- tott kezét, rem- meg: „Kérem, tvasintér vagy- szükségtelemek említnék, hogy- lett, hogy a sz- nap szolegatalat

Ház

rencsétlenek so- is értekezlet tal- és művészi kör- Lajos elnök ny- emlékezett meg- s előadta, hogy- zitszigen szep- rendeztetik, mel- rencsétlenek jav- budapesti napis- már kidolgozta- oda varzolásos- mindent, a mi a- költötheti. Tervez- tulásának előtti- tleg imponázis- Evva Lajos ur- színház gépész- mann urat, a re- alá bocsátja. Az- tette s végrehaj- részletesen meg- — Tisza-

Lloyd

Lloyd, hogy a- zete nagyon váls- nagyon is elő- tárgyalás alatt a- ron, hogy több- ben felgyújtással- lottak kiszabadu- rónard Julia- takra irányult- özevgy Menyhár- jában elfojtották- gyvan a szidő- reggel ismét U- zsefnél. Ekkor- a forrongás. Az- m e r Farkast e- az elősőt cse- a tűzbe ne dő- egyik szabadon- és a leszájásat- akarták dobni, hogy vérnek ke- a tűzvész Tisza- nem volt t- — Pasteu- talos lap pöntek

bocsáss meg én- semmi rosszat. N- csak egy kecské- en összes jószág- felek, s ha az e- a maga nyelvén- hogy olyan szép- on. Azt mondta- londja, hogy az- országot, meg a- szebben tud éne- Erre az eg- a leányka pedig- mondani, a mit s- nál kiadta titok- kát szamarastól- kerítés alatt és- jenek megint be- Ujra el ke- Énekelte is a két- tőlük, de a joga- zében megmozdu- mény mindnyáju- már az idő, az a- előtt ugy aggódó- szürkület is, leje- nyek A király s- más arczába. Ne- gyertya sem kel- sem lett belőle; szos bánatukat s

